

TERMÍN: 21.03.2022

xx37702xx
Recenzia C
Katarína Valková
katarina.valkova@mfsr.sk

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Katarína Val'ková**NÁZOV MATERIÁLU: **A highway is not a panacea: Evaluating local impact of a new highway on labor market in Slovakia**TYP VÝSTUPU*[1]: **Analýza**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Úrad vlády SR - Inštitút pre stratégie a analýzy**AUTORI/KY: **Kristína Gardoňová, Martin Hulényi, Zuzana Zavorská, Jan Fidrmuc;**

SPOLUAUTORI/KY: - - ; - - ; - - ; - -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **2****PRIPOMIENKY:**

P.č	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Metóda, Graf 3	Odporučila by som pridať kontrolu paralelných trendov pred intervenciou (reg unemployment rate prior to intervention on time dummies a v grafe pridať trendové spojnice graficky). Predovšetkým pri prvom otvorení diaľničného úseku graf napovedá, že	Identifikačnej stratégie DiD odhadov je založená na predpoklade že by sa nezamestnanosť v obciach v blízkosti (do 30km) rýchlostnej cesty ako aj vo vzdialenejších obciach vybraných do kontrolnej skupiny vyvíjala rovnako.	Čiastočne zapracovaná. Kontrolu paralelných trendov sme vykonali, avšak výsledky otvorenia prvého úseku diaľnice sme z analýzy nevylúčili, nakoľko výsledky boli

		podmienka nebola splnená. Hodnotenie otvorenia prvého úseku by som z analýzy vylúčila (viď aj ďalšie pripomienky).		signifikantné a jedná sa o zaujímavé porovnanie aj naprieč už existujúcou literatúrou.
2	Metóda	<p>Podľa toho či je predpoklad paralelných trendov splnený by som v prípade že nie zvažila buď uvoľnenie podmienky paralelných trendov podobne ako Ryan (2019), Wooldridge (2021) alebo nejakú formu kontroly vývoja závislej premennej pred aj po intervencii, ktorá predstavuje dobrý kontrafaktuál (napr. placebo test pomocou syntetickej kontrolnej skupiny, ktorá simuluje vývoj nezamestnanosti) ako napr. v Mikloš, Habrman (2017) alebo kombináciou oboch prístupov (Vaľková, Peciar, 2022).</p> <p>Ryan, A. M., Kontopantelis, E., Linden, A., & Burgess Jr, J. F. (2019). Now trending: Coping with non-parallel trends in difference-in-differences analysis. <i>Statistical methods in medical research</i>, 28(12), 3697-3711.</p> <p>Wooldridge, J. (2021). Two-way fixed effects, the two-way mundlak regression, and difference-in-differences estimators. Available at SSRN 3906345.</p>	<p>Ak sa kontrafaktuál vyvíja iným smerom ako v odhade navrhnutá kontrolná skupina odhadnutý vplyv výstavby rýchlostnej cesty je skreslený. Lepšie predispozície (ľudský kapitál, industrializácia, existujúca infraštruktúra, inštitúcie) v oblastiach, v ktorých bola rýchlostná cesta postavená by mohli znamenať, že vývoj nezamestnanosti v oblastiach s neskôr postavenou R1 by bol aj bez jej dostavania o niečo lepší ako v kontrolnej skupine, ktorá má slúžiť ako kontrafaktuál rozdielu v rozdieloch. Výsledný vplyv by bol nadhodnotený.</p>	<p>Akceptované.</p> <p>Pre robustnosť výsledkov sme pridali aj výsledky pomocou SCM.</p>

		https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/komentare/2018/5-pohronska-parada-marec-2018/		
3	Metóda	Kontrolná skupina by mohla zabezpečiť splnenie podmienky paralelných trendov tým že by zohľadnila už existujúce rozdiely obcí pred intervenciou. Druhá možnosť by bola doplniť kontrolné premenné, ktoré vplyvajú na nezamestnanosť, ak sa ich vplyv na nezamestnanosť v čase mení doplnila by som aj ich interakciu s intervenciou.	Pre prvý úsek (TT-NR) má KS výrazne slabší potenciál vývoja nezamestnanosti a tak môže vplyv otvorenia nadhodnocovať (prip. 2). Do toho vstupuje aj vstup novej automobilky (pozri pripomienku č. 4). Pre druhý úsek zase môžu zohrávať úlohu anticipačné efekty, ktoré vývoj v okresoch v blízkosti druhého otvoreného úseku ovplyvnili už pred otvorením úseku (pozri prip. č. 5) a tak je výsledný odmeraný vplyv negatívny. Tu môže zohrávať úlohu aj voľba intervenčnej a kontrolnej skupiny. Pre otvorenie druhého úseku mohli aj vzdialenejšie oblasti zvolené ako kontrolná skupina predstavovať „treatment group“ ovplyvnenú intervenciou a skoro nulový nameraný efekt meria iba rozdiel v rozdiel medzi dvomi rôznymi treatment group. Vhodná kontrolná skupina by boli oblasti ktoré vôbec neboli v blízkosti dostavaného úseku NR-BB (viac ako 30km napr. oblasti na východe Slovenska) s podobným trendom vývoja nezamestnanosti.	Neakceptovaná. Z dôvodu pracovnej vyťaženia sa nám nepodarilo rozšíriť kontrolné skupiny.

4	Metóda	<p>Odporúčala by som hodnotenie otvorenia prvého úseku (TT-NR) z analýzy vypustiť. Nenapadá ma dostatočný spôsob akým by sa confounding z otvorenia Peugeot-Citroën súčasne s treatmentom dal vylúčiť. Predpokladám že výstavba diaľnice mohla mať pozitívny vplyv na pritiahnutie investície ale tu je ťažké identifikovať smer kauzality resp. vylúčiť simultánnu kauzalitu a pritiahnutie investícií už do vyspelejších regiónov.</p>	<p>Výsledok bez očistenia o vplyv nových pracovných príležitostí v obciach v blízkosti prvého úseku rýchlostnej cesty naznačuje že koeficient δ_5 meria skôr vplyv dodatočných pracovných príležitostí v obciach a nie vplyv postavenia diaľnice. V období sa priamo zmenili podmienky, ktoré determinujú nezamestnanosť a to v čase kedy koeficient meria vplyv tj. chyba identifikácia vplyvu diaľnice.</p>	<p>Neakceptovaná. Výsledky sú popísané s prihliadnutím na možné priesaky rôznych vplyvov. Vyhodiť však výsledky úplne z analýzy by podľa nás znížilo jej výpovednú hodnotu.</p>
5	Metóda	<p>Analýzu by som doplnila o analýzu robustnosti s predsunutým načasovaním otvorenia rýchlostnej cesty. Podľa toho v ktorom bode bolo dôveryhodne oznámené dostavanie by som parameter p_{it}^2 posunula dopredu a zopakovala odhad. Pripomienka sa týka otvorenia NR-BB úseku.</p>	<p>Anticipačné efekty dostavania diaľnice môžu spôsobiť zmeny správania subjektov tj. zmeny v nezamestnanosti už pred otvorením rýchlostnej cesty a tak skresliť odhadovaný vplyv.</p>	<p>Analýzu robustnosti sme vykonali na rôznych vzdialenostiach: 15 km, 20 km a 40 km. Výsledky sa nachádzajú v Tabuľke 5 v Prílohe. Výsledky sú však podobné. Z dôvodov pracovného vyťaženia sme dodatočnú analýzu robustnosti s predsunutým načasovaním otvorenia rýchlostnej cesty už nevykonali.</p>
6	Metóda	<p>Analýzu by som doplnila o analýzu robustnosti s alternatívnou kontrolnou</p>	<p>Nameraný negatívny vplyv by mohol byť výsledkom porovnania dvoch skupín</p>	<p>Z dôvodov pracovného vyťaženia sme dodatočnú</p>

		skupinou pre otvorenie úseku NR-BB s obcami, ktoré nemali priame napojenie na otvorený úsek (východné Slovensko) napojené na žiadne novopostavené úseky rýchlostných ciest v tej oblasti s tým že by som za intervenčnú skupinu pokladala terajšiu svetlomodrú aj zelenú skupinu.	z ktorých obidve boli otvorením úseku zasiahnuté. Záver skôr napovedá, že metóda odmerala už existujúce rozdiely v oblastiach a catching-up efekt menej rozvinutých regiónov.	analýzu robustnosti s inou kontrolnou skupinou (okrem vyššie spomenutej) nevykonali.
7	Výsledky, str. 12 ods 2.	Interpretáciu výsledku v Tabuľke 3 by som v závislosti od toho či by ich analýza robustnosti potvrdila (pozn. 6) upravila skôr podobne ako na str. 11 hore tj. že otvorenie úseku nemalo vplyv na nezamestnanosť v obciach v jej blízkosti.	Nameraný rozdiel je blízko nule a naznačuje že obe skupiny boli otvorením ovplyvnené (pozri prip. 6).	Akceptované.
8	Literatúra	Do zhrnutia by som pridala ešte výsledky neskoršej analýzy IFP (Mikloš, Habrman, 2018).	Analýza sa venuje rovnakej tematike na slovenských dátach.	Akceptované.
9	Výsledky	Konštantu vo výsledkových tabuľkách by som posunula na spodný riadok.	Uľahčilo by to čítanie výsledkov.	Neakceptované.
10	Literatúra	Doplniť Djikstra et al.,2019 v zozname literatúry	Chýba citácia	Akceptované.

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Analýza hodnotí politicky relevantnú tému, ktorá je spojená s vysokými verejnými výdavkami. Zvolená metodika inovatívnym spôsobom reaguje na problém endogenity prameniacej z výstavby cestnej infraštruktúry v rozvinutejších oblastiach rozdelením na obce, ktoré sú v okolí diaľnice rozmiestnené viac menej náhodne. Analýza taktiež zvolila dostupnú identifikačnú stratégiu rozdielov v rozdieloch pri ktorej sú nepozorované faktory, ktorých vplyv na nezamestnanosť je v čase konštantná kontrolované priamo metódou. Doplnenie syntetickej kontrolnej skupiny vhodne zabezpečilo porovnateľný kontrafaktuál. Odhad vplyvu dostavby prvého úseku TT-NR môže byť pravdepodobne ovplyvnený súčasným príchodom investora Peugeot-Citroën do oblasti.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.